

PERSBERICHT

5 juni 2013

Verslag aan het federale parlement: beheer van het ziekteverzuim bij federale ambtenaren

In juni 2006 hervormde de Ministerraad het beleid inzake de controle op het ziekteverzuim in het federale openbaar ambt. Het was de bedoeling over betrouwbare cijfers te kunnen beschikken, de controles op te drijven en het ziekteverzuim te integreren in een HRM-beleid. In zijn verslag komt het Rekenhof tot het besluit dat het door de FOD Volksgezondheid (Medex) ingestelde controlesysteem aan de verwachtingen beantwoordt. De openbare werkgevers moeten zich echter beter organiseren om afwezigheden wegens ziekte tijdig te melden. Het ziekteverzuim wordt trouwens niet systematisch opgevolgd en omdat de controles slechts een beperkt rechtstreeks effect hebben, pleit het Rekenhof ook voor een periodieke herziening van de controlepercentages.

In zijn verslag aan het federale parlement onderzoekt het Rekenhof het systeem dat de administratie van de medische expertise van de FOD Volksgezondheid (Medex), de openbare werkgevers en de FOD Personeel en Organisatie hebben uitgebouwd om de doelstellingen te verwezenlijken die de Ministerraad in juni 2006 bepaalde. Er waren drie doelstellingen: betrouwbare en homogene gegevens verzamelen voor het hele federaal openbaar ambt; 30 % van de eendagsafwezigheden en 20 % van de meerdaagse afwezigheden controleren, waarbij personen met een ernstige aandoening worden ontzien; het beheer van het ziekteverzuim integreren in een beleid voor humanresourcesmanagement.

Het Rekenhof komt tot het besluit dat de doelstellingen (met name een getrouw beeld hebben van het ziekteverzuim en een vooraf bepaald percentage ziekteverzuim op objectieve wijze controleren) worden gehaald wat betreft de afwezigheden die de werkgevers tijdig meedelen. De doelstelling om het ziekteverzuim te integreren in het humanresourcesbeheer daarentegen wordt onvoldoende bereikt. Niet elke werkgever heeft een gedegen controleomgeving voor het ziekteverzuim ontwikkeld, waardoor de vastgestelde anomalieën onvoldoende aandacht en gevolg krijgen. Bovendien is het zo dat Medex sinds 2008 jaarverslagen publiceert over het federaal ziekteverzuim, maar bij gebrek aan een nulmeting kunnen de resultaten niet volledig worden vergeleken ten opzichte van vroeger.

Voorts hangt de kwaliteit van de Medex-statistieken af van de juistheid van de gegevens die de administraties over hun personeelssterkte meedelen. Er werden echter significante verschillen vastgesteld tussen de cijfers die de personeelsdiensten aan Medex verstrekken en de gegevens van de FOD Personeel en Organisatie.

Het Rekenhof herinnert er in dat verband aan dat er nood is aan één enkele statistische gegevensbank voor het voltallige personeel dat ten laste van de federale begroting wordt bezoldigd.

Door een netwerk van controleartsen op te richten, kan Medex controles tegen een redelijke kostprijs uitvoeren. De jaarlijkse kosten van het systeem liggen echter hoog vanwege het aantal controles die worden georganiseerd om de door de Ministerraad vastgelegde doelstellingen te halen.

Om die reden en wegens het beperkte rechtstreekse effect van de controles (in nagenoeg 98 % van de controles wordt de arbeidsongeschiktheid en de duur ervan bevestigd), vraagt het Rekenhof de regering om de in 2006 vastgelegde controlepercentages periodiek te herzien.

Opdat het systeem van de automatische selectie van controles zou werken, moeten de werkgevers de afwezigheden elke dag vóór 9.30 uur invoeren. Het Rekenhof heeft echter vastgesteld dat een niet onaanzienlijk aantal afwezigheden te laat worden gemeld en dus aan het controlesysteem ontsnappen. Tussen 1 januari en 31 juli 2011 werden voor alle federale openbare werkgevers samen 33 % van de eendagsafwezigheden en 5 % van de meerdaagse afwezigheden te laat aan Medex meegedeeld. Die vertragingen kunnen te wijten zijn aan een slechte organisatie bij de werkgever of aan een te late melding door de ambtenaar.

Het Rekenhof heeft onderzocht hoe 8 van de 59 openbare werkgevers waarvan het personeel aan de controle van Medex onderworpen is, het beheer van het ziekteverzuim hebben georganiseerd. Deze werkgevers blijken niet systematisch gevolg te geven aan de informatie die ze van Medex ontvangen, meer bepaald in geval van een ongewettigde afwezigheid of wanneer de ambtenaar die bij de controle afwezig was, zich niet aanbiedt bij de controlearts. Het Rekenhof beveelt de werkgevers aan de in de statuten vastgelegde sancties toe te passen.

De FOD Personeel en Organisatie speelt ten aanzien van de federale diensten een coördinerende rol op het vlak van het beheer van het ziekteverzuim. De FOD actualiseert de reglementering en implementeert omzendbrieven en interne publicaties van het openbaar ambt. Het Rekenhof is van oordeel dat bijkomende initiatieven een oplossing zouden kunnen bieden voor de leemten in de reglementering en voor de organisatieproblemen die bij de audit aan het licht kwamen.

De minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw, de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid en de minister van Financiën hebben tijdens de tegensprekelijke procedure geantwoord aan het Rekenhof.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag “Beheer van het ziekteverzuim bij federale ambtenaren” werd aan het federale parlement bezorgd. Het is samen met de samenvatting en dit persbericht terug te vinden op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).